

Πάρτε μιὰ μέρα τῆς περασμένης βδομάδας, τὴν Τρίτη π. χ. Πόσος ἐγκλήματα ἀναγγελοῦν ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα; Μετρήστε. Σκοτωμένοι στὸν Περαιῶν. Ἀπαγωγή στὰ Καλάβρυτα. Δυὸ σκοτωμοὶ στὸ Βόλο. Ληστεία στὸ δῆμο Φαρῶν. (Διαγομίσανε τὸν ἱεροκέρυκα, πού πήγαινε νὰ τοὺς διδάξει τὸ θεοῦ λόγο!) Ἐκβίβισες στὰ χωριὰ τοῦ Πύργου ἀπὸ ἓνα μπουλούκι πέντε ληστῶνες. Ἀπαγωγή στὸν Πύργο. Καὶ πόσος ἄλλος μικροβουλεύει, πού δὲ γράφονται στίς φημερίδες, γιατί περνᾶνε γι' ἀσήμαντα πρῆματα.

Τί σκοπὸ λοιπὸν ἔχει τὸ Κράτος, ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νὰ φυλάξει τὴν πῶ στοιχειώδη ὑποχρέωσή του, τὴν πρώτη ὑποχρέωσή του ἔχει μιὰ Πολιτεία ν' ἀσφαλίσει τὴ ζωὴ καὶ τὴν τιμὴ τοῦ κάθε πολίτη; Κ' ὅσοιρα κοιτᾶμε νὰ βροῦμε ἄλλοῦ κ' ἄλλοῦ τίς πηγὲς τῆς κακομοιρίας μας, καὶ τίς ἀφορμὲς τῆς χτικιασμένης μας γεωργίας καὶ χτηνοτροφίας καὶ κάθε κλάδου παραγωγικοῦ. Πῶς μπορεῖ ὁ καθένας νὰ καλλιεργήσει ἅμα ἕξει πῶς λευτεροὶ εἶναι οἱ κλέφτες νὰ τοῦ ρημάξουνε τοὺς κερπούς τοῦ ἰδρώτα του; Πῶς μπορεῖ νὰ θρέψει κοπάδια ἅμα ἕξει πῶς οἱ ληστές θὰν τοῦ ἀφῆσανε ὅσα τοῦ βιστάει ἡ ψυχὴ; Πῶς μπορεῖ νὰ βγάλει ἀπ' τὸ χωριὸ τοῦ λευτεροῦ γιὰ νὰ πηγαίνει στὸ φεγγάρι τοῦ ἅμα βλέπει πῶς τὸν παραμονεύουν οἱ φονιάδες; Κι ἀπάνου ἀπ' ὅλα αὐτὰ τί σεβασμὸ καὶ πίστη νᾶχει στὴν ἐξουσία, ὅταν παγαίνουν τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα στὸ σπίτι του καὶ τοῦ δέρνουνε τὸ γέρο πατέρα, τοῦ ντροπιάζουνε τὴ γυναίκα καὶ τοῦ σφάζουνε τὰ θρεφτάρια του καὶ τὰ πουλερικὰ του, γιὰ ὀργιστικὸ φαγοπότι, ὅπως τὴν ἴδιον μέρα πού ἀναφέρουμε παραπάνου μαζί μὲ τ' ἄλλο, ἀναγγέλληκε ἀπὸ ἓνα νησί ἐρτυνησώτικο;

Νᾶ, ἡ κυριώτερη ἀφορμὴ τῆς γενικῆς φτώχειας, καὶ ἡ κυριώτερη αἰτία τοῦ διπλοσυστήματος τῶ μεταναστεύον ἀπὸ χρόνια σὲ χρόνια.

ΜΕΝΕΞΕΛΕΣ

Σ' ἓνα τόμο μικρὸ θὰ δοῦνε τὸ λίγο κι οἱ δικοὶ μου οἱ στίχοι τοῦ τύπου τῶ φῶς.

Νοιώθω βαθιά, κι εὐλαχρῶ καὶ ἕξιστα τὸ μολογῶ πῶς δὲ μοῦ ἐπιτρέπεται καθίλου νὰ φιλοδοξήσω.

Ἔνα μόνο πῶθω καὶ θάμαι πολὺ ἱκανοποιημένη ἂν ὀσοι θᾶχουν τὴν κλοσὴν νὰ διχάσουν τοὺς στίχους μου, βαθύνονας κάτω ἀπὸ τὴν ἀεγὴν πλοκή τους τὰ μάτια τῆς ψυχῆς κι ἀναμετρώντας μέσα σ' ἄρτους τὸν πόνο μου τὸν ἀλύγιστο, τὴν ἀφοσίωσή μου τὴν ἀπέραντη σὲ μιὰ ἰδέα ἁθῶα καὶ ὁμορφῆ, καὶ σὴν ἀγάπῃ τὴν ὁλόκληρῃ τῆ μεγάλης μου πίστη, θῆμαι—εἶπα—πολὺ ἱκανοποιημένη, ἂν ὀλα ἄσπὰ μοῦ τᾶβρισκαν ἀγνῶ, καὶ ἄδουλα, κι ἀνόθευτθ ὀπως γεννήθησαν, κι ὀπως θὰ ὀβύτουνε μαζί μου μιὰ μέρα.

Πόλη.

ΕΛΠΙΔΑ Δ. ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Καὶ σάχη καὶ χαλάσματα

*ἂν εἶν' γραφτὸ μου ἰ' ἀντικρούσω
τοῦ πρώτου ὄνειρου μου τὸ μέγαρο*

λση. Τὸ ἕξερε χωρὶς κᾶνε νὰ τὸ συλλογιστῆ, χωρὶς ποτὲ νὰ βῶθησε. Ἡ ἀγάπη ὀμως τῆς ὀλιᾶς ἔφερνε στὴν ψυχὴ του καὶ τᾶλλα, τᾶφερνε ὀλα, ὀσα δούλευσαν κρυφὰ στὴν ψυχὴ του, ὀσα βγαίνανε κι ὀξω. Τοῦ ἔφερνε καὶ μιὰν ἀγάπῃ ἕχωριστῆ, δικοῦ τῆς εἶδους, γιὰ τὴν Κατινούλα, μιὰν ἀγάπῃ ἀπὸ μιὰν ἄλλῃνε καμωμένη. Ἐννοεῖται πῶς ἀγάπῃ δὲν τὴν ἔλεγε καὶ τὸ πῶ περιεργὸ εἶναι πῶ ἀγάπῃ δὲν εἶτανε ὀς τότες. ὀπως τὸ κατάλαβε καὶ ἡ Κατινούλα, ὀ Ἀντρέας συνέμιγε καὶ σφιχτοίωνε τὴ ζωντανὴ του λατρεία τῆς ὀλιᾶς, μὲ τὴν ἐνοια του τὴν καθημερινὴ γιὰ τᾶβρωστημένο τὸ κορίτσι. Ἀπὸ τῆς φαινότανε σημαντικὸ τῆς Κατινούλας, περισσότερο, λέει, ἀπ' ὀ τι ἄξιζε, ἀπ' ὀ τι ὀνειρέφτηκε ποτὲ τῆς. Μὰ γιὰ τὸν Ἀντρέα τὸ μυστικὸ ἐκεῖνο τὸ συνταίριαγμα τῆς πρώτης μὲ τὴ δέφτερη, σῆμαινε ἀπὸ μέρος του ἀκόμη πῶ πιστὴ ἀφοσίωσῃ στὴν πρώτη. Δὲν τίς ἔβαζε σὲ μιὰ γραμμὴ καὶ τίς δυὸ. Μόνου πῶ τᾶρα στεκότανε ἀψηλά ἡ Κατινούλα, ζαιτίας τοῦ καημοῦ του πῶς ἔφταιξε δηλαδὴ γιὰ τὸ θάνατο τῆς ὀλιᾶς καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ φταίξη γιὰ τὸ θάνατο τῆς Κατινούλας. Ἡ ἀβῶσῃα κι ὀ θάνατος στὴν καρδιά μας ἰσῶνουνε ὀλους μας τοὺς ἀγαπημένους. ὀτὸσο καὶ πᾶλε ὀ Ἀντρέας τὴν Κατινούλα τὴν εἶχε γιὰ κάτι πολὺτιμο καὶ διαλεχτὸ πῶ τοῦ τὸ μπιστέφτηκε ἡ ὀλιᾶ, πῶ ἡ ὀλιᾶ τοῦ μῆνοῦσε νὰ τὸ προστατίψη. Ἐκανε χρεὸς ἱερό. Κόντεψε ὀμως τὸ χρεὸς νὰ γίνῃ ἀγάπῃ ἐκεῖ πῶ δὲν τὸ πρόσμενε ὀ Ἀντρέας. Καὶ στὸ Παρίσι καὶ στὸ Χαμονοκόρφι, μάλιστα στὸ Χαμονοκόρφι ὀπου ἀνασαι-

*Τὸ μέγαρο τοῦ πρώτου ὄνειρου μου
πῶ εἶταν γραμμένο μου ἰὰ χῆσω
πάντα πληγῆς σὲ στήθια φέροντας,
ἂ σάχη καὶ χαλάσματα
θελήσει ἡ Μοῖρα νὰν τὸ δῶ.*

*Στὸν ἄμοιρο θνητὸ ἀλλοίμοιο
πῶ βασιλιάς διάδοχος ἐλπίσει
τὴ χρεμμένη μου καρδιά γιὰ θρόνο του.*

*Παρθένα ἡ ψυχὴ μου ἀνάλλαχτη
καὶ τὴ στεγνὴν ἀχίθα τῆς θᾶ ὀβύση
στοῦ πρώτου παλατιοῦ μου τὰ χαλάσματα,
Κι ἀπάνου σὲ θεμέλια του
παρθένο θάνατο θὰ βῶθ.*

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΚΛΑΜΑ

*Ἐἶταν καιρὸς πῶ σὲ τραγοῦδια σου
κάτι ἔλεγεσ γιὰ τὴ ματιά μου,
κάτι γλυκὸ σὲν ὀνη μούβροικες
κι ἀγάπιας κάποια ὀμορφιά μου.*

*Μὰ οἱ καημοὶ μου χρόνια μούφθειραν
τὴν πρώτη μου πῶ τραγουδοῦνες χᾶρη...
Καὶ τᾶρα πῶ στεφάνι μούταξες
ἀγαπημένο παλληκίρι,*

*Τᾶρα πῶ σὲς χαρᾶς τὸν ἥμο μας
ἄχαρη ὀνη ὀ' ἀντικρούσω,
πῆς μου, θὰ τᾶθεις γι' ἀπὸ
καινούριο κλάμα ν' ἀρχινήσω;*

ΕΛΠΙΔΑ Δ. ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΟΥ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

ὀ Πέτρος κ' ἡ Μαρία ἦτανε δυὸ ἀδερφάκια ἀγαπημένα. Ποτὲ δυὸ πλάσματα στὸν κόσμου δὲ σταῦθῃκανε τόσο ταιριαστὰ καὶ τόσο ὀμορφα ἐνωμένα. ὀτε μᾶνα μὲ τὸ παιδί τῆς, ὀτε καλὸς μὲ τὴν καλὴ του, ὀτε περιστερᾶκι μὲ τὸ ταῖρι του. ὀ Πέτρος κ' ἡ Μαρία ἦτανε ὀν ἓνα κορμὶ ἀσύγκριτα μοιρασμένο, ὀ μιὰ ζυγὴ ζυγὴ ψυχούλα, ὀν ἓνα χκμὸγελο διπλὸ καὶ ὀν ἓνα διδυμὸν ὀνειρο. ὀ ὀλιος χαϊρότανε νὰ τοὺς βλέπῃ ἀπὸ ψηλά, τὸ φεγγάρι ἀ

νανε κ' ἔπαψε ὀ δεινὸς ὀ κίντυνος τοῦ χειμῶνα, εἶτε ὀν τὴν πλάγιαζε, εἶτε σὲ συγύριζε τὴν κάμερή τῆς καὶ τὰ διάφορα ἐργαλεῖα ἡ γιαιτρικά, εἶτε ὀν καθῆτανε σὲ πῶδια τοῦ κρεββατιοῦ, σιμὰ τῆς, εἶχανε ὀρα γιὰ κουβέντες. Καὶ οἱ κουβέντες ἀρχίζανε λίγο λίγο νὰ παίρνουνε καινούριο δρόμο ἀναμεταξύ τους. ὀ Ἀντρέας μῆσ του ζῶσε μῆσα του ζῶσε κ' ἡ ὀλιᾶ. Δὲ συνῆζε νὰ μιλή κανενὸς γιὰ τὰ περασμένα μῆτε καὶ γιὰ τὸ τί ἐξακολουθοῦσε ἀπὸ τοῦ εἶναι ἡ ὀλιᾶ του. Ἡ Κατινούλα, προτοῦ ἀβῶσῃση κ' ἐρχότανε ταχτικά τὸ πρῶτὸ νὰ σκουπίση, νὰ συγυρίση τὸ ἐργαστήρι τῆς τὸ μονάκριβο, δὲ σκιαζότανε διόλου νὰ τοῦ ἀναφέρῃ γιὰ τὴν Κυρία, ὀταν ἔβρισκε τίποτις, λόγου χάρη, πῶ νὰ τᾶλλαξε θέση ὀ Ἀντρέας. ὀ Ἀντρέας ἄκουγε, χωρὶς νᾶποκριθῆ, κ' ἐνοιοθε ἡ Κατινούλα πῶς ἔτσι ἔπρεπε. ἀπὸ σέβας. Μιὰ μέρα, σὲν ἀρχὴ ἄρχῆ, μερικὸς μῆνες, τρεῖς, ἀφοῦ πέθανε ἡ ὀλιᾶ καὶ γυρίσανε στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ ξοχικὸ του, παράγγειλε μὲ σκοπὸ τῆς Κατινούλας νὰ μῆν πολυπασπατέθη, νὰ μῆν τριβῆ μὲ τὸ παραπάνου τὸ γραφειοῦδάκι τῆς Κυρίας. Ἡ ἕξερε γιὰ ποῖο λόγο. Εἶχε σᾶξει λιγάκι βουλοκῆρι ἀπάνου σὲν κατιφῆ πῶ σῆπαζε τὸ γραφειοῦδάκι καὶ δὲν ἔθελε νὰ φύγουνε οἱ δυὸ τρεῖς σταλαματιῆς μὲ τὸ πάστρεμα. Ἡ Κατινούλα μας ὀμως ἕξερε κάτι κι ἀπὸτῆ. Ἀπὸ κάποιο λυπητεροῦ προαίστημα καὶ πειθῆς ὀ Ἀντρέας εἶτανε τόσο ταχτικός, ἡ ὀλιᾶ εἶπε τότες τῆς Κατινούλας πῶς πῶ ὀστερις ἂν ὀ Κύριος χρειαστῆ τὸ γραφειοῦδάκι, πῶς σωστὸ νὰ βάλουνε φρέσκο ἀλέκιστο κατιφῆ. Μὲ τρεμάμενη

ναγάλλιαζε ἀπάνου σὲ ξανθὰ μαλλιά τους καὶ τὰ περιβόλια μεθοῦσανε ἀπ' τίς μυρωδιῆς στὸ πέρασμα τους. Μονάχα ὀ γέρος ὀ Θεὸς, ὀν ἔσκυβε καὶ τοὺς καμᾶρωνε ἀπ' τὰ οὐράνια, μετανοοῦσε πῶ εἶχε χωρίσει μιὰ ψυχὴ σὲ δυὸ κομμάτια καὶ πᾶλι θάμαζε τὸ θᾶμα του σὲ ὀμορφιάς καὶ τῆς κλοσύνῃς τὸ ξαναταίριασμα.

ὀ Πέτρος κ' ἡ Μαρία εἶχανε μιὰ ψυχὴ Κ' ἡ ψυχὴ τους εἶχ' ἓνα φῶς. Καὶ τὸ φῶς τῶν οὐρανῶν ἔμπαινε καὶ πλημμύριζε τὰ δυὸ κορμὰ τους ἀπὸ ἓνα παραθύρο. Γιατί ὀ Πέτρος ἦτανε τυφλὸς κ' ἡ Μαρία εἶχε δυὸ μεγάλα, καταγάλανα μάτια ὀν τὸ χροῦμα τοῦρανοῦ καὶ ὀν τὸ χροῦμα τοῦ νεροῦ κάτω ἀπ' τὸ φεγγάρι καὶ ὀν τὸ χροῦμα τῶν γαλαζίων πετραδιῶν πῶ βγαίνουνε ἀπ' τὰ σκοτεινὰ βάθια τῆς γῆς. Καὶ γι' αὐτὸ τὰ μάτια τῆς Μαρίας λάμπανε τὸ ἴδιον μῆσα στὸ φῶς καὶ μῆσα στὸ σκοτάδι. Κι ὀ Πέτρος ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς Μαρίας καὶ ποτὲ του δὲν παραπονέθηκε γιὰ τὰ δικά του μάτια, γιατί ποτὲ δὲν κατάλαβε τὸ στερεμὸ τους καὶ γιατί ἡ ψυχὴ του ἦτανε πάντα πλημμυρισμένη ἀπὸ φῶς. Τὸ φῶς τῶν οὐρανῶν ἔμπαινε στίς δυὸ ψυχούλες ἀπ' τὸ ἴδιον παράθυρο.

Δὲν ἦτανε ὀμορφῆα στὸν κόσμου, πῶ δὲν τὴν ἕξερε ὀ Πέτρος. Ἀγῆν-ἀγῆ μῶλις ἀνοίγανε τὰ μάτια τους, τὰ δυὸ τους μεγάλα καταγάλανα μάτια, χεροπιστοὶ πῆρανε τοὺς καμπους καὶ τᾶχορμαλια. Περνοῦσανε ἀπ' τᾶνθισμένα περιβόλια, βῆχανε τὰ πόδια τους στίς ἀμυροδιῆς, τρυπῶνανε στοὺς ἕσκιους τῶν λαγκαδιῶν, ταρρῆλωναν σὲ κατωκῆλια στίς ψηλῆς κορφῆς καὶ ζαπῶλωναν τὰ κορμὰ τους νὰ ξεκουραστοῦν μῆσα σὲ ξανθὰ τὰ πᾶχου τοῦ κάμπου. Κι ὀλο βλέπανε, κι ὀλο βλέπανε τίς ὀμορφιῆς τοῦ κόσμου μὲ τὰ δυὸ μεγάλα καταγάλανα μάτια τους καὶ ποτὲ δὲ χᾶρταιναν.

*

Τὰ μάτια τοῦ Πέτρου ἦτανε γλυκὰ βουλοκῆρι, ὀ νὰ τὰ χροῦσανε πάντα ἓνα ὀμορφῆοιο. Κι ὀ δὲν ἦτανε θᾶμα σὲ τῆ γῆς πῶ δὲν τᾶξερε ὀ Πέτρος, δὲν ἦτανε φῶς, δὲν ἦτανε χροῦμα, δὲν ἦτανε χᾶρι κι ὀμορφῆα πῶ δὲν τὸ γᾶριζε. Ἡ ἕξερε πῶς προβῆλει ὀ χρυσὸς ὀ Ἡλιος ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ καὶ πῶς ροδιζουνε οἱ πᾶχιές κ' οἱ κάμποι καὶ πῶς νῶ-

φωνῆ, τὸ ξεμυστερέφτηκε τότες τὸ κορίτσι στὸν Ἀντρέα. ὀ φίλος ψυχῶκῆιστᾶ του συλλογιότανε καὶ νὰ μῆν τὸ κρῶσῃμε, ψυχῶκῆιστᾶ του κῆλας γελοῦσε. Τοῦ ἔχαινε συγῆ τοῦ καημένου νὰ γελῶση μὲ τὴν πεθαμμένη, ὀπως καὶ ὀ ζῶστε, ἀφοῦ γιὰ πεθαμμένη δὲν τὴν εἶχε. Ἴσως καὶ νὰ τὴν περγελοῦσε μαργιολικῆ πῶ ἀπὸ ἀπῶσῆξᾶ φῆνεται ἕφῃσε βουλοκῆρι νὰ σᾶξη, ἐνῶ σφαλνοῦσε τὸν πῆλο, καὶ τᾶρα φανταζότανε πῶς ὀ Ἀντρέας τῆς δὲ θὰ φύλαγε ὀρησθεφτικὰ τὰ περῃκῆικὰ τῆς θυμητᾶρια. ὀχι! ὀχι! ὀθᾶ μῆινουνε οἱ σταλαματιῆς. θᾶ τίς ἀγγίξῃ, θᾶ τίς χᾶδῆθῃ μὲ τὰ δᾶχτυλά του, νὰ θᾶρῆθῃ πῶς σῆμερα σῆμερα πῆσανε ἀπὸ τὸ χροῦμα τῆς. Κῶνησε τὸ κεφάλι κι ἀπάντησε ἡσυχα τῆς Κατινούλας:

«Ναί, κατόπι βλέπουμε».

Μὰ τὸ κατόπι δὲν ἔρθε ποτὲ του. Χρόνια καὶ χρόνια περᾶσανε τοιμυδιᾶ γιὰ τὸν κατιφῆ. Ἀξᾶφνα, τὸ καλοκαίρι ἐκεῖνο, ἀφῶτου τὴν πῆγε κάτω στὸν κισσὸ, ἀφῶτου δηλαδὴ συνέδεσε πῶ στενὰ στὸ λογιόμο του τὴν Κατινούλα μὲ τὴν ὀλιᾶ, σῆφτηκε πῶς θὰ τῆς δῶση πῶτερο θαρῆος ἀκόμη, ἂν τῆς μιλήση πῶ ἀνοιχτόκαρδα γιὰ τὴν Κυρία τῆς τῆ λατρεμένη. Συμμα—πῶς μπορούσε ἀλλῶως;— τῆς μιλοῦσε καὶ γιὰ τὸν ἐκρῶ του, γιὰ τὴ δικὴ του τῆ λατρεία, γιὰ τὸ κῆθεμερὸν τᾶφιέρωμῃ τῆς ζῆσης του σὲν ὀλιᾶ. Θυμῆθηκε τότες καὶ τὸ βουλοκῆρι.

(ἀκολουθεῖ)